

ZBOG ČEGA PROSTORIJE ZA PUŠAČE NISU DOBRO RJEŠENJE?

PERIOD "ADAPTACIJE" SMO VEĆ IMALI - JEDNAKO KAO I
VODEĆE UZROKE SMRTNOSTI

1

Argument o potrebnom periodu "adaptacije" ili "privikavanja" na zabranu pušenja kroz predviđanje odvojenih prostorija ne znači mnogo imajući u vidu da taj "period" već traje više od 17 godina budući da je trenutnim Zakonom o ograničenoj upotrebi duhanskih prerađevina u FBiH predviđena mogućnost odvojenih prostorija. Posljedice ove mogućnosti jasno su vidljive u činjenici da je preko 60% djece u FBiH svakodnevno izloženo duhanskom dimu i da se tri četvrtine svih smrtnih ishoda od bolesti u FBiH može pripisati upravo onim bolestima za koje je jedan od najvećih rizika ne samo konzumiranje duhanskih proizvoda već i pasivno pušenje.

NOVI ZAKON I NJEGOVE TRENUTNE ODREDBE
PODRŽAVA VEĆINA GRAĐANA FBiH

Istraživanje koje je krajem prošle godine proveo Ekonomski institut u Sarajevu uz podršku Udruženja PROI pokazalo je da većina građana podržava novi zakon o kontroli duhana u njegovom sadašnjem obliku. Potpuno ograničavanje konzumiranja duhanskih proizvoda u zatvorenim javnim prostorima, na javnim okupljanjima i radnim mjestima (bez mogućnosti odvojenih prostorija) podržalo je preko 70% građana u FBiH. Važno je podsjetiti da je u uzorku ispitanika bio zastupljen gotovo jednak broj pušača i nepušača. Imajući ovo u vidu, svako neprihvatanje trenutnih odredbi ovog zakona predstavljalo bi otvoreno djelovanje protiv interesa i volje većine građana koji podržavaju uvođenje ovakvog zakona.

2

NEEFIKASNA ZAŠTITA OD PASIVNOG PUŠENJA

3

Dokazano je da odvojene prostorije za pušače, čak i one sa fizičkim barijerama, ne predstavljaju dovoljnu zaštitu od izloženosti duhanskom dimu koji je vrlo uporan, lako prolazi i kroz najmanje pukotine i dugo se zadržava u zraku. Krajem 2016. godine izvršeno je mjerenje kvalitete zraka u ugostiteljskim objektima u Sarajevu kojeg je provelo Udruženje PROI i koje je pokazalo ekstremno visok nivo zagađenosti sitnim PM 2.5 česticama koji predstavlja veliku prijetnju po zdravlje. Važno je napomenuti da su ovi ekstremno visoki nivoi zagađenosti (preko 200 prema Indeksu kvalitete zraka - AQI) zabilježeni i u prostorijama i prostorima za nepušače, jednako kao i onima za pušače što dodatno ide u prilog neefikasnosti odvojenih prostorija. Ovakvi rezultati zabilježeni su i u drugim zemljama u kojima su provedena slična istraživanja.

ZAŠTITA ZDRAVLJA

70%

VOLJA GRAĐANA

DOKAZANA
NEEFIKASNOST
ODVOJENIH
PROSTORIJA

VELIKA UGROŽENOST RADNIKA U UGOSTITELJSTVU

Duhanski dim u ugostiteljskim objektima ne ugrožava samo klijente, već i radnike. Pri anketiranju ugostiteljskih radnika u Sarajevu krajem prošle godine otkriveno je da preko tri četvrtine radnika smatra da je izloženost duhanskom dimu štetna po njihovo zdravlje, a preko polovine je navelo zdravstvene tegobe poput smetnji u disanju, upale disajnih puteva, mučnine i smetnje u probavi i glavobolja. Gotovo dvije trećine ugostiteljskih radnika izjavilo je da bi željeli raditi na mjestu koje je u potpunosti slobodno od duhanskog dima. Nedopustivo je da ugostiteljski radnici bez ikakve mogućnosti izbora i zaštite trpe posljedice izloženosti dimu duhana.

4

IZOSTANAK MOGUĆNOSTI ODVOJENIH PROSTORIJA JE PROGRESIVAN I EVIDENTAN SVJETSKI TREND

5

Potpuno ograničavanje konzumiranja duhanskih proizvoda u zatvorenim javnim mjestima je već uvedeno u brojnim zemljama. Čak i one zemlje koje trenutno imaju predviđene prostorije za pušenje idu ka trendu ukidanja ovih prostorija, među kojima je i Austrija u kojoj će se od maja naredne godine uvesti potpuna zabrana pušenja u zatvorenim javnim mjestima bez ikakve mogućnosti odvojenih prostorija. U susjednoj Hrvatskoj koja se nerijetko navodi kao argument za ostavljanje mogućnosti odvojenih prostorija i u našoj zemlji prošle godine je u Zagrebu zatvoreno 20 restorana i to ne "zbog pada prometa uslijed ograničavanja konzumiranja duhana", već zbog ekonomske neisplativosti i nemogućnosti ugostitelja da uvedu skupe ventilacijske i izolacijske sisteme propisane zakonom za prostore za pušenje.

EKONOMSKA NEISPLATIVOST I NEPRAKTIČNOST

Mogućnost odvojenih prostorija za pušenje podrazumijevala bi i strogo propisanu i skupu ventilaciju i izolaciju ovih prostorija, koja bi na samom početku ugostiteljske objekte stavila u neravnopravan položaj jer postoje oni objekti koji ne bi imali dovoljno sredstava da ulože u ove prostorije. Osim toga, imajući u vidu svjetski trend potpunog ograničavanja pušenja u zatvorenim prostorima i činjenicu da bi prije ili kasnije (i to vjerovatnije "prije") odvojene prostorije morale otići u prošlost, sva do tada uložena sredstva u ventilaciju i izolaciju bi se pokazala kao neisplativa.

6

OKVIRNA KONVENCIJA O KONTROLI DUHANA I OBAVEZA BIH

7

Okvirna konvencija o kontroli duhana jasno ukazuje na štetnost duhanskog dima i preporučuje potpunu zabranu konzumiranja duhanskih proizvoda u zatvorenim prostorijama kao jedini efikasan način zaštite od štetnih zdravstvenih efekata pasivnog pušenja. Trenutni tekst prijedloga novog zakona o kontroli duhana predviđa upravo maksimalnu usklađenost zakona sa ovom Konvencijom koju je Bosna i Hercegovina ratificirala još 2009. godine. Obzirom da već toliko kasnimo sa usklađivanjem zakona sa ovom Konvencijom, akcenat na njeno maksimalno usklađivanje je najmanje što možemo učiniti za zaštitu zdravlja naših građana koji ne zaslužuju biti u zaostatku sa građanima progresivnih i odgovornih zemalja koje su već uvele sveobuhvatne zakone o kontroli duhana.

NEISPLATIVOST

PRAVNA
OBAVEZA BIH

ZAŠTITA
UGOSTITELJSKIH
RADNIKA

www.smetami.ba